

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 12758/2555

ธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) โดยบริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ผู้สวมสิทธิเป็นคู่ความแทน โจทก์ นายกังวลาลชัย นามวิไลผู้ซื้อทรัพย์สินนายศิริหรือศิริกาว ถูกชื้อดมถวิลย์จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 22, ป.วิ.พ. มาตรา 249

ย่อ / หลักกฎหมาย

เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้แล้ว พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (2) บัญญัติให้อำนาจเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่เพียงผู้เดียวในการเก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น แม้ทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในระหว่างการบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ต้องปฏิบัติตามคำขอของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น เว้นแต่การบังคับคดีได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อนวันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา 110 วรรคแรก ประกอบด้วยมาตรา 112 ทั้งนี้ด้วยวัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้มาแบ่งเฉลี่ยให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเสมอภาคตามส่วน แต่อำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในการบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามมาตรา 110 วรรคท้าย คดีนี้หลังจากศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 และมีคำพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2547 แล้ว ไม่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีคำขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินจำนอง หรือมอบหมายให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองในคดีนี้แทน หรือเจ้าพนักงานบังคับคดีได้มีหนังสือสอบถามไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองที่ยึดไว้อันถือได้ว่าเป็นการกระทำแทนเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย แต่กลับปรากฏว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองในคดีนี้ต่อไปในวันที่ 8 มิถุนายน 2548 และเพิ่งมีคำสั่งในคำร้องของโจทก์ที่ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2551 ว่าให้สอบถามเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลยในคดีนี้ ซึ่งเป็นการสอบถามภายหลังจากการดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองไปแล้ว จึงมีผลเท่ากับว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองไปตามอำนาจหน้าที่ของตนในการบังคับคดีแพ่ง ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ภาค 4 ลักษณะ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หาใช่เป็นการขายทอดตลาดในคดีล้มละลายอันเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือถือได้ว่าได้รับมอบหมายจากเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ ประกอบกับทรัพย์สินจำนองเป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่โจทก์เดิม แม้ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของจำเลยเด็ดขาดแล้ว แต่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ย่อมไม่กระทบถึงสิทธิของโจทก์เดิมในฐานะเจ้าหนี้มีประกันในการที่จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนั้นต่อไปตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ.2483 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินจำนองฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายดังที่ศาลล่างวินิจฉัย โจทก์ย่อมมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดในคดีนี้ได้ โดยหาจำต้องไปยื่นคำร้องในคดีล้มละลายดังที่ผู้ซื้อทรัพย์สินฎีกาไม่

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาตามยอมให้จำเลยชำระเงิน 8,668,978.57 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 21 ต่อปี ของต้นเงิน 7,492,480.07 บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์กับให้ชำระค่าฤชาธรรมเนียมที่ศาลไม่สั่งคืน ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี 2,500 บาท และค่าทนายความ 61,014 บาท แก่โจทก์ โดยชำระให้เสร็จภายในกำหนด 6 เดือน นับแต่วันทำสัญญาประนีประนอมยอมความ หากไม่ชำระให้ยึดทรัพย์สินจำนองออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ หากได้เงินไม่พอชำระให้ยึดทรัพย์สินอื่นของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์จนครบ แต่จำเลยไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาดังกล่าว โจทก์นำ

เจ้าพนักงานบังคับคดียึดที่ดินโฉนดเลขที่ 20208 ตำบลโคกแฝด อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร อันเป็นทรัพย์สินจำนองของจำเลยออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้แก่โจทก์ ระหว่างการบังคับคดี บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด ยื่นคำร้องขอเข้าสวมสิทธิเป็นคู่ความแทนธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์เดิมศาลชั้นต้นอนุญาต โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 20208 ตำบลโคกแฝด อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร ผู้ซื้อทรัพย์สินยื่นคำคัดค้านขอให้ยกคำร้อง ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้เพิกถอนการขายทอดตลาดที่ดินโฉนดเลขที่ 20208 ตำบลโคกแฝด อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร ค่าฤชาธรรมเนียมเป็นพับ ผู้ซื้อทรัพย์สินอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ ผู้ซื้อทรัพย์สินฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นฟังได้ว่า ผู้แทนธนาคารทหารไทย จำกัด (มหาชน) โจทก์เดิมนำเจ้าพนักงานบังคับคดียึดทรัพย์สินพิพาทคือที่ดินโฉนดเลขที่ 20208 ตำบลโคกแฝด อำเภอหนองจอก กรุงเทพมหานคร ของจำเลยนำออกขายทอดตลาดนำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษา เจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศวันขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวหลายครั้งแต่ยังไม่สามารถขายได้ ต่อมาศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาดจำเลยในคดีหมายเลขแดงที่ 1085/2546 ของศาลล้มละลายกลางและมีคำพิพากษาให้จำเลยล้มละลายเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2547 ในวันเดียวกันนั้น บริษัทบริหารสินทรัพย์พญาไท จำกัด ยื่นคำแถลงขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีงดการขายทอดตลาดไว้ก่อน เนื่องจากโจทก์เดิมโอนขายสินทรัพย์หรือสิทธิเรียกร้องในคดีให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์พญาไท จำกัด และบริษัทได้โอนขายต่อให้แก่บริษัทบริหารสินทรัพย์กรุงเทพพาณิชย์ จำกัด แล้ว ยังอยู่ระหว่างการยื่นคำร้องขอสวมสิทธิเป็นเจ้าหนี้ตามคำพิพากษาแทนโจทก์เดิม เจ้าพนักงานบังคับคดีมีคำสั่งให้งดการขายทอดตลาดไว้ ต่อมาเจ้าพนักงานบังคับคดีประกาศวันขายทอดตลาดทรัพย์สินดังกล่าวใหม่นัดที่ 1 ในวันที่ 8 มิถุนายน 2548 นัดที่ 2 ในวันที่ 6 กรกฎาคม 2548 นัดที่ 3 ในวันที่ 13 กรกฎาคม 2548 และนัดที่ 4 ในวันที่ 20 กรกฎาคม 2548 ครั้นถึงกำหนดนัดขายทอดตลาดนัดที่ 1 เจ้าพนักงานบังคับคดีขายทอดตลาดทรัพย์สินให้แก่ผู้ซื้อทรัพย์สินไปในราคา 910,000 บาท โจทก์ยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดเป็นคดีนี้เมื่อวันที่ 9 เมษายน 2551 มีปัญหาวินิจฉัยตามฎีกาของผู้ซื้อทรัพย์สินเพียงว่า โจทก์มีสิทธิยื่นคำร้องขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดในคดีนี้หรือไม่ ปัญหาดังกล่าว แม้ผู้ซื้อทรัพย์สินจะมีได้ยกขึ้นต่อสู้ไว้ในชั้นอุทธรณ์ และเพิกยกขึ้นโต้แย้งคัดค้านในชั้นฎีกา แต่เมื่อเป็นเรื่องเกี่ยวกับอำนาจในการยื่นคำร้องของโจทก์ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย ผู้ซื้อทรัพย์สินย่อมมีสิทธิยกขึ้นอ้างในชั้นฎีกาได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 249 วรรคสอง ผู้ซื้อทรัพย์สินฎีกาว่า เมื่อจำเลยถูกศาลล้มละลายกลางมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาดแล้วเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 เจ้าพนักงานบังคับคดีมีหนังสือสอบถามไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สิน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์สินมีคำสั่งให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทรัพย์สินพิพาทต่อไป ถือว่า

เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดในนามเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ หากโจทก์เห็นว่า เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการไปโดยมิชอบอย่างไร จะต้องไปยื่นคำร้องต่อศาลล้มละลายกลาง ในคดีล้มละลาย มิใช่ยื่นคำร้องต่อศาลเป็นคดีนี้นั้น เห็นว่า เมื่อศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้ แล้ว พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 22 (2) บัญญัติให้อำนาจ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์แต่ผู้เดียวในการเก็บรวบรวมและรับเงินหรือทรัพย์สินซึ่งจะตกได้แก่ ลูกหนี้หรือซึ่งลูกหนี้มีสิทธิจะได้รับจากผู้อื่น แม้ทรัพย์สินนั้นจะอยู่ในระหว่างการบังคับคดีของ เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ตาม เจ้าพนักงานบังคับคดีก็ต้องปฏิบัติตามคำขอของ เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เกี่ยวกับทรัพย์สินนั้น เว้นแต่การบังคับคดีนั้นได้สำเร็จบริบูรณ์แล้วก่อน วันที่ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ตามมาตรา 110 วรรคแรก ประกอบด้วยมาตรา 112 ทั้งนี้ด้วย วัตถุประสงค์ที่จะรวบรวมทรัพย์สินของลูกหนี้มาแบ่งเฉลี่ยให้แก่เจ้าหนี้ทั้งหลายโดยเสมอภาค ตามส่วน แต่อำนาจของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่กระทบถึงสิทธิของเจ้าหนี้มีประกันในการ บังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันตามมาตรา 110 วรรคท้าย คดีนี้ ได้ความว่า หลังจาก ศาลล้มละลายกลางมีสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดจำเลยเมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2546 และมีคำพิพากษา ให้จำเลยล้มละลายเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2547 แล้ว ไม่ปรากฏว่าเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ได้มีคำ ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งเกี่ยวกับทรัพย์สินพิพาท หรือมอบหมายให้ เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทในคดีนี้แทน หรือ เจ้าพนักงานบังคับคดีได้มีหนังสือสอบถามไปยังเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์เพื่อดำเนิน การขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทที่ยึดไว้ อันจะถือได้ว่าเป็นการกระทำแทน เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ในคดีล้มละลาย แต่กลับปรากฏว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ดำเนินการ ขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทในคดีนี้ต่อไปในวันที่ 8 มิถุนายน 2548 และเพิกถามีคำสั่งในคำร้อง ของโจทก์ที่ขอให้เจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทเมื่อวันที่ 27 มีนาคม 2551 ว่าให้สอบถามเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ว่าจะให้ดำเนินการอย่างไรเกี่ยวกับทรัพย์สินของจำเลย ในคดีนี้ ซึ่งเป็นการสอบถามภายหลังจากที่ดำเนินการขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทไปแล้ว พฤติการณ์ข้างต้น จึงมีผลเท่ากับว่าเจ้าพนักงานบังคับคดีได้ขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทไปตาม อำนาจหน้าที่ของตนในการบังคับคดีแพ่งตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความ แพ่งภาค 4 ลักษณะ 2 การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่ง หากใช่เป็นการขายทอดตลาดในคดี ล้มละลายอันเป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์หรือถือว่าได้รับมอบหมายจาก เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ไม่ ประกอบกับทรัพย์สินพิพาทเป็นทรัพย์สินที่จำเลยจำนอง เป็นหลักประกันการชำระหนี้แก่โจทก์เดิม แม้ศาลล้มละลายกลางจะมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์จำเลย เด็ดขาดแล้ว แต่คำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ย่อมไม่กระทบถึงสิทธิดังกล่าวของโจทก์เดิมในฐานะ เจ้าหนี้มีประกันในการที่จะบังคับคดีแก่ทรัพย์สินอันเป็นหลักประกันนั้นต่อไปได้ตาม พระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 เมื่อเจ้าพนักงานบังคับคดีดำเนินการบังคับคดีโดย ขายทอดตลาดทรัพย์สินพิพาทฝ่าฝืนต่อบทกฎหมายดังที่ศาลล่างวินิจฉัย โจทก์ย่อมมีอำนาจยื่นคำร้อง ขอให้เพิกถอนการขายทอดตลาดในคดีนี้ได้ โดยหาจำต้องไปยื่นคำร้องในคดีล้มละลายดังที่ผู้ซื้อ ทรัพย์สินฎีกาไม่ ฎีกาของผู้ซื้อทรัพย์สินฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

เมทินี ชโลธร · ไชยวงศ์ คงจันทร์ · สมยศ เข็มทอง

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/12758/2555>